

JUSTITSMINISTERIET

Det danske pas i sikre hænder

Syv initiativer for at styrke passikkerheden i Danmark

Marts 2021

Indhold

Forord	2
Fakta	3
1.	Begrænsning af antal pas pr. borger _____ 4
2.	Passvindlere kan få deres pas inddraget i op til fem år _____ 5
3.	Pas skal hentes personligt hos kommunen _____ 6
4.	Annullering og bortskaffelse af uafhængte pas _____ 7
5.	Mistede pas skal ikke kunne bruges på ny _____ 8
6.	Bedre kontrol ved udstedelse af pas _____ 10
7.	Nyt pasdesign skal øge sikkerheden _____ 11

Forord

Det rødbedefarvede, danske pas er et af de mest værdifulde pas i verden. Med det i hånden kan vi rejse visumfrit til 187 lande overalt på kloden.

Vi skal værne om den tillid, der er knyttet til det danske pas. Passet gør os gavn, hver eneste gang vi krydser en grænse til et andet land. Det kan vi takke os selv for. Danmark er et land, man kan stole på. Og danskerne er et folk, man kan regne med.

Desværre er vores danske pas i fare. Over de seneste år er flere og flere pas forsvundet. Alene i 2019 blev over 33.000 pas meldt mistet. Ca. 5.400 af dem blev meldt stjålet. Vi ved ikke, hvor alle disse pas forsvinder hen. Nogle bliver heldigvis fundet igen.

Men bag hvert eneste mistede pas lurar en potentiel kriminel handling. Rigspolitiet oplyser, at størstedelen af de personer, der får udstedt eller mister mange pas, i forvejen er kendt i Kriminalregisteret.

Danske pas kan i de forkerte hænder muliggøre både terrorhandlinger, menneskesmugling, illegal indvandring og andre former for kriminalitet. I 2018 så vi for eksempel, hvordan mindst ni personer forsøgte at rejse ind i Canada med ægte danske pas udstedt på falsk grundlag. Passene indeholdt billeder af personerne, men med persondata fra andre danske statsborgere.

Politiets Efterretningstjeneste (PET) vurderer, at misbrug af danske pas kan udgøre en fare for Danmarks sikkerhed. Personer, som har lånt, købt eller snydt sig til et gyldigt dansk pas, kan rejse ind i Danmark uden politiets bevågenhed. Svindel med pas kan dermed være et centralt element i organiseret kriminalitet og terror. Det skal vi tage alvorligt.

Regeringen vil ikke på nogen måde acceptere, at det danske pas misbruges eller forfalskes. Derfor har Justitsministeriet i samarbejde med Rigspolitiet og PET udarbejdet en række initiativer, som skal styrke passikkerheden i Danmark.

Ved at passe godt på det danske pas, passer vi godt på os selv og hinanden.

København, august 2021

Justitsminister Nick Hækkerup

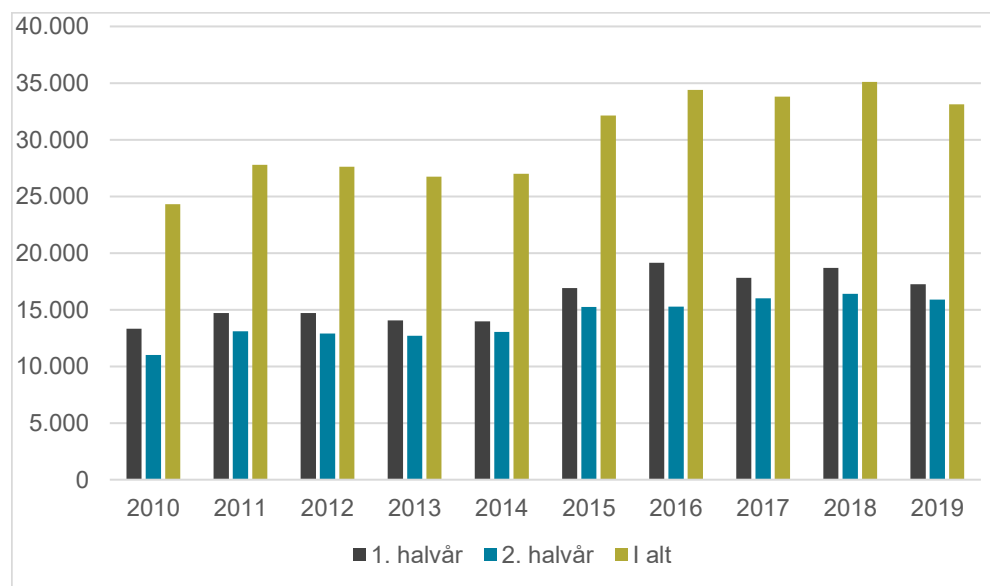
Fakta

Fakta om forsvundne pas

- I 2019 blev over 33.000 pas meldt mistet, ifølge Rigspolitiet.
- Heraf er ca. 1.200 pas bortkommet i posten, ca. 5.400 pas er meldt stjålet, ca. 1.200 pas er meldt ødelagt og ca. 25.000 pas er meldt forlagt.
- I 2010 meldte Rigspolitiet ca. 24.000 pas mistet i pasregisteret, i 2015 blev ca. 32.000 pas meldt mistet, og i 2018 blev over 35.000 pas meldt mistet
- Ca. 1.100 personer har mistet tre pas eller flere inden for en femårig periode. I alt har de ca. 1.100 personer mistet ca. 3.500 pas.
- Rigspolitiets seneste undersøgelse fra 2018 af forsvundne pas viser, at 65 pct. af de personer, der får udstedt eller mister flere end tre pas, er kendt i Kriminalregisteret.

Kilde: Rigspolitiet

Bortkomne pas fra 2010 til 2019

Kilde: Rigspolitiet

1. Begrænsning af antal pas pr. borger

I dag er der ingen begrænsning på, hvor mange pas en borger kan få udstedt.

For at begrænse antallet af bortkomne pas foreslår regeringen, at danske statsborgere højst kan få udstedt tre pas inden for en femårig periode.

Sverige implementerede en lignende ordning i 2014. Erfaringer fra Sverige viser en markant nedgang i antallet af borgere, der ansøger om flere end tre pas. Mellem 2009 og 2013 ansøgte således ca. 39.000 borgere om udstedelse af tre eller flere pas. Mellem 2014 og 2019 ansøgte 77 borgere om udstedelse af tre eller flere pas.

Forslaget er begrundet i en undersøgelse fra Rigspolitiet fra 2018, der viser, at 65 pct. af de personer, der mister flere end tre pas, også er kendt i Kriminalregisteret (KR).

Personer, der ansøger om yderligere pas, skal som udgangspunkt kun have ret til at få udstedt et midlertidigt pas (et såkaldt provisorisk pas).

Fravigelser fra udgangspunktet vil kunne ske i særlige tilfælde. Et eksempel herpå kunne være, at man kan dokumentere, at passene er blevet stjålet, eller at en konkret planlagt rejse ikke vil kunne gennemføres med et midlertidigt pas.

Reglerne vil tage højde for ikke utilsigtet at ramme de personer, der efter de nugældende regler får udstedt ekstra pas som f.eks. piloter eller andre, der igennem deres erhverv har et stort antal rejsedage og behov for mange viseringer.

Forslaget kræver en ændring af pasloven.

2. Passvindlere kan få deres pas inddraget i op til fem år

Foto: Rigspolitiet

Der skal sættes hårdt ind over for de personer, som misbruger og svindler med danske pas eller videresælger og låner pas ud til ulovlige formål.

Derfor foreslår regeringen at give politiet beføjelse til at inddrage et allerede udstedt pas i op til fem år fra personer, som f.eks. er dømt for at forfalske eget eller andres pas eller misbruge pas.

I naturlig forlængelse heraf skal politiet også kunne nægte at udstede nye pas til disse personer. Formålet med initiativet er at gøre det vanskeligere for personer, der misbruger og svindler med pas, at få adgang til danske pas.

Dog lægges der op til, at en person, som har fået inddraget sit pas eller er blevet nægtet et nyt pas, skal have mulighed for at få udstedt et provisorisk pas til rejser og andre formål. Såfremt politiet vurderer, at der er risiko for, at den pågældende vil misbruge det provisoriske pas, kan kun meget tungtvejende hensyn tale for, at vedkommende alligevel skal have udstedt et sådant.

Forslaget kræver en ændring af pasloven.

3. Pas skal hentes personligt hos kommunen

I de fleste kommuner kan man i dag vælge enten at få sit pas tilsendt med posten eller selv at afhente det færdige pas hos kommunen. Desværre forsvinder rigtig mange pas i posten.

I 2019 blev 1.190 pas således væk under forsendelsen fra pasleverandøren til pasansøgeren. Det er mere end fire gange så mange som i 2015, hvor 244 pas forsvandt i posten. Bag hvert forsvundet pas, lurder en potentiel kriminel handling.

Derfor foreslår regeringen, at borgere kun kan få udleveret deres pas ved personligt fremmøde hos kommunen. Hos kommunen bliver det endvidere et krav, at pasansøgeren skal forevise billegitimation, som f.eks. det sidst udstedte pas, således at det sikres, at passet bliver udleveret til den rette person.

Lignende tiltag er bl.a. implementeret i Sverige, Finland og Island.

Forslaget kræver en ændring af pasloven.

4. Annullering og bortskaffelse af uafhentede pas

Nogle pas bliver aldrig afhentet hos kommunen. Det er et generelt problem, at de danske kommuner ligger inde med flere gyldige pas, som de ikke har lovhjemmel til at bortskaffe.

På samme måde har politiet heller ikke mulighed for at annullere et udstedt pas i Pasregistret.

Derfor foreslår regeringen at indføre den fornødne lovhjemmel til, at uafhentede pas skal kunne annulleres og destrueres under ordnede forhold.

Der skal være klare frister for, hvornår en borger skal have afhentet passet hos kommunen, og hvor mange rykkere borgeren skal have modtaget, inden passet destrueres af kommunen.

Forslaget kræver en ændring af pasloven.

5. Mistede pas skal ikke kunne bruges på ny

Foto: Flemming Skov Pedersen

I dag kan en borger få genaktiveret et pas, som tidligere har været meldt mistet.

Det er et problem, fordi nogle lande er længe om at opdatere information om genaktiverede pas, og fordi flere udenlandske myndigheder ikke anerkender genfundne pas som gyldige – uanset meddelelsen i de internationale systemer om, at passet er genfundet. Det resulterer i, at borgere kan opleve at blive tilbageholdt og nægtet indrejse i et land, selvom det er flere år siden, at passet er registreret som genaktiveret.

Af denne årsag er det blandt vores nabolande hverken muligt i Norge, Sverige, Finland eller Holland at genaktivere pas, som tidligere har været meldt mistet og genfindes.

Derfor ønsker regeringen at fjerne muligheden for at genaktivere mistede pas.

Den eneste undtagelse vil være de tilfælde, hvor man glemmer sit pas, men altså ikke mister det. Her vil det være muligt at få udstedt et provisorisk pas til brug for rejsen og få det glemte pas genaktiveret hos kommunen efter hjemkomsten. Borgeren vil i sådanne tilfælde af den pasudstedende myndighed blive gjort opmærksom på, at flere lande ikke anerkender genaktiverede pas som gyldige.

Forslaget kræver en ændring af pasbekendtgørelsen.

6. Bedre kontrol ved udstedelse af pas

Der er flere eksempler på, at en pasansøger har fået udstedt et pas i eget navn, men på baggrund af falske oplysninger og falske bilag.

Siden 2018 har Københavns Politi registreret over 40 tilfælde, hvor gyldige danske pas udstedt på baggrund af falske oplysninger og falske bilag er blevet anvendt ved grænsekontrollen i Toronto, Canada.

Københavns politi vurderer dog, at det totale omfang af sager vedrørende pas udstedt med falske oplysninger og bilag er væsentligt større, end hvad der umiddelbart kan dokumenteres. Det skyldes, at denne type sager er særdeles vanskelige at opdage, idet misbrug af det falske pas typisk finder sted i udlandet. Oftest bliver de danske myndigheder aldrig underrettet om misbruget. Det er derfor afgørende, at sikkerheden på danske Borgerservicekontorer bliver optimeret.

Regeringen har derfor besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, som skal afsøge forskellige løsningsmodeller til, hvordan antallet af ægte danske pas, som udstedes på baggrund af falske bilag, kan begrænses.

Arbejdsgruppen skal bl.a. se på muligheder for at etablere et nyt pasregister, som skal indeholde pasansøgerens tidligere pasfotografier og fingeraftryk og gøre det muligt for sagsbehandlerne at bekræfte pasansøgerens identitet. Et sådant nyt pasregister skal kunne tilgås af samtlige pasudstedende myndigheder både i Danmark og på de danske repræsentationer i udlandet.

Arbejdsgruppen forventes at kunne afrapportere til Justitsministeriet inden udgangen af 2022.

7. Nyt pasdesign skal øge sikkerheden

Det danske pas har, som det eneste i Europa, bevaret det samme design i over 20 år. Det er Rigspolitiets vurdering, at det gamle pasdesign ikke længere yder tilstrækkelig beskyttelse imod misbrug, og at der derfor er behov for et sikkerhedsmæssigt løft af det danske pas.

Derfor lancerer regeringen til oktober en ny passerie med en række yderligere sikkerhedselementer, som vil styrke sikkerheden af det danske pas væsentligt. Den nye passerie sættes i produktion den 1. oktober 2021. Personer, der ansøger om pas fra 1. oktober 2021, vil således få udstedt det nye pas.

Den nye passerie er designet med udgangspunkt i, at det nuværende pasdesign i videst muligt omfang bevares, idet der dog bliver foretaget de nødvendige justeringer af hensyn til at styrke sikkerheden af passet.

Passets omslagsfarve vil fortsat være den velkendte rødbedefarve, og Jellingestenen vil stadigvæk være passets gennemgående tema. Men en række nye vandmærker, motiver og yderligere sikkerhedselementer vil medføre, at sikkerheden af det danske pas vil blive væsentligt styrket.

Det er Rigspolitiets vurdering, at den nye danske passerie vil være betydeligt mere modstandsdugtig over for forfalskninger og misbrug end i dag.

Rigspolitiet har ultimo 2020 indgået kontrakten om produktionen af den nye passerie med den danske sikkerhedsvirksomhed Idpeople A/S og tyske Veridos GmbH.

Det danske pas i sikre hænder

Syv initiativer for at styrke passikkerheden i Danmark

Dato

August 2021

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Telefon

72 26 84 00

E-mail

jm@jm.dk

Foto

Rigspolitiet
Flemming Skov Pedersen